

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG.

Megjelen minden szerdán és szombaton este.

Kéziratokat vissza nem adunk.
Szerkesztőség: Kazinczy-utca 2.
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társánál.

LAPVEZÉR:
MATOLAI ETELE.

POLITIKAI FŐMUNKATÁRS:
Dr. BUZA BARNA.

Előfizetési ár:

Egész évre 10 korona. Félévre 5 korona. Negyed évre 2 korona 50 fillér. Egyes szám ára 10 fillér
Hirdetéseket a legutányosabb árban közölünk

A város bajai.

— A város rendkívüli közgyűlése. —

A keddi képviselőtestületi ülésben újra megszólaltak Újhely régi sérelmei. Megint láttuk, hogy mért nem tud fejlődni ez a szerencsétlen város, hogy mi a legfőbb oka Újhely kétségtelenül érezhető hanyatlásának.

Az, hogy Zemplénnvármegye nem hogy támogató, de valószínűleg üldözi székvárosát, Újhelyt. Minden lépten-nyomon rontja, károsítja ezt a várost. Nincs erre példa sehol az országbán, hogy egy vármegye ennyire ellensége legyen a saját székvárosának.

Felállít Patakon szolgabírósgot s ezzel kiszakít Újhely mellől egy egész nagy területet. Most a járásbírósg felállításának legfőbb pártolója és sürgetője Meczner főispán.

Új utat épít Karádról, nem Újhelybe, de Patakra. Megszavaz most is nagy összeg pénz arra, hogy Lukáról Vajdászkán át Patakra utat építsenek. Lukáról Újhelybe nem sietteti az utépítést. Százezer koronát szavaz meg a bodrogközi vasutra, úgy hogy Patakon csatlakozzék a fővonalhoz, ne Újhelyben.

Egyebekben is csak azon van, hogy Újhelytől minden forgalmat eltereljen. Megszavaz 50.000 kor. a Szerencs—Hidasnémeti vasutra, amely a déli rész forgalmát áttereli Kassa felé. Most meg akar szavazni az Ungvár—Vajáni vasut folytatására pénz, de úgy hogy Málcá felé építsék (ne Újhely felé.)

Ellenben ami Újhelynek igen nagy érdeke volna, a Karádról Lukán és Bereckin át Újhelyig élő törvényhatósági út s hozzá Bereckinél hid a Bodrogon, annak az ügye három éve fekszik a vármegyénél mozdulatlanul. Azalatt tüzzel-vassal már teljesen kiépítették a karádi utat.

Valósággal mesterségesen visznek el minden utat Újhelytől s ide nem hoznak semmit, úgy, hogy ma holnap minden forgalma elvesz ennek a városnak. Ideje, hogy megmozduljunk. Hiszen az újhelyieknek döntő szerepünk van a megye gyűlésen. Semmi se történhetnék a mi ellenünkre, ha részen lennénk. Ez önmagunk iránt való kötelességünk.

Az érdekes város közgyűlési részleteit itt közöljük:

Megnyitás.

Jóval 3 óra után nyitotta meg Reichard Salamon polgármester a közgyűlést. Ekkor is még alig néhányan voltak jelen a képviselőtestület tagjai. Jelen voltak: dr. Buza Barna, Bettelheim Sándor, Alexander Vilmos, dr. Grósz Dezső, Schvaybarth Lipót, Szedák János, Mór Dániel, Waller Aladár, Róth Bernáth, Armágyi János, dr. Erényi Manó, Klein Andor, Réz Gyula, Rose József, Neuman Jenő, Gócs Ignác, Szöllősy Arthur, Hericz Sándor, Reichard Lajos, Roth Mór, Schweiger Márkus, Roth József, Landesmann Miksa, dr. Adriányi Béla, Grünbaum Simon, Kroó József, Radó Ödön, Reichard Sándor, Kovácsik János képviselőtestületi tagok. Az előjáróság tagjai közül: Farkas Andor, Pataky Miklós, Schmied Lajos, Kiss Ödön, Kérészy Gyula és dr. Kellner Győző.

Napirend előtt

válaszolt a polgármester Matolai Etele mult gyűlésen előterjesztett interpellációjára. Igaz, — ugymond — hogy a képviselőtestület jogerős határozattal elhatározta a napi piacnak a tűzoltótérre való felállítását. De a piaci bódéknak csak egy része lett eddig átveve, mert a közönség nem lelkesedett az új helyért. Ambrózy Nándor a grófnő képviselőtestületben ismételtén sürgette a tanácsot, hogy tegyen eleget elvállalt kötelezettségének, helyezze át a napi piacot és a régi piac helyét parkírozásra. A tanács Ambrózy beadványát kiadta véleményezés végett a rendőrkapitánynak, aki június 11 én terjesztette be jelentését. Amennyiben jogerős határozatról van szó, véleményezi, hogy vagy hajtják végre a képviselőtestület határozatát, vagy — ami a polgárság körében kedvező fogadtatásra találna — változtassák meg képviselőtestület előbbi határozatát és hagyják meg régi helyén a napi piacot. Helyesebbnek tartaná azonban, ha a régi helyén maradna a napi piac, természetesen némi átalakítással. A tűzoltótér mellett is lehetne — miután ott már vannak bódék — kisebbzerű napi piacot létesíteni. Ennyi — ugymond a polgármester — amit előterjeszhet az ügyben és mivel a tanács nem tudott még eddig semmiféle irányban dönteni anélkül, hogy egy, vagy más oldalon valamelyes sérelmeket ne okozzon, kéri, hogy választat ne vegyék tudomásul, csupán információszerűnek tekintsék és határozzák el, hogy ebben a kérdésben a legközelebbi gyűlésen a képviselőtestület határozatát provokálják.

A tárgyhoz Szöllősy Arthur, Schvaybarth Lipót, dr. Erényi Manó, Gross Dezső és dr. Adriányi Béla szólottak és azután 3 szavazat ellenében elfogadták a polgármester javaslatát.

Igy hát a legközelebbi gyűlésen újból előkerül a napi piac ügye.

A cukorgyár ügye.

A Töketerében felállítani szándékolt cukorgyárnak Újhelyben való felállítását iránt óhajtat Újhely város közönsége mozgalmat indítani. Ez ügyben a tanács javaslatot terjesztett a képviselőtestület elé. A javaslat arra való hivatkozással kéri a cukorgyár felállítását, mert a gyárhoz szükséges vízmennyiség elegendő, a szennyvíz levezetése szükségelt csatornázás már készül és mert a vasutforgalom nagyon kedvező. Javasolja, hogy a képviselőtestület a gyár felállítását esetére biztosítson a részvénytársaságnak ingyen telket, hosszabb időre községi pótdadamentességet és munkásai részére munkásházák építését. A gyár érdekében való közbenjárásra felkéri a főispánt, alispánt és több megyei nagybirtokost és főurat. A mozgalom részleteinek megállapítására és közbenjárásra kiküldi Dókus Ernő, Juhász Jenő, dr. Kellner Soma, Valtner László, Zinner Henrik, Fejes István, Matolai Etele, Szöllősy Arthur, Bernáth Aladár, dr. Grósz Dezső, Schweiger Márkus, Buza Barna, dr. Rosenthal Sándor, Mór Dániel, Grünbaum Simon, Róth Bernáth, Képes Gyula és Lengyel Manó képviselőtestületi tagokat.

A képviselőtestület a tanács indítványát Buza Barna azon indítványával fogadta el, hogy a bizottság a gyár felállításának érdekében elsősorban a kormánytól és a kerület képviselőjénél járjon el.

A pataki járásbírósg

ügyében a tanács nem terjesztet elő javaslatot. A polgármester javasolja hogy ezt az ügyet mindaddig ne tárgyalja, míg a másik kérdés elintéző nincs, mert ép azokat akarnd Sárospatakról a cukorgyár ügyének megnyerni, akik a pataki járásbírósg ügyének jelenleg a vezető emberei.

Gross Dezső nem osztja a polgármester nézetét, mert az ügy szűneltetése egyenlő volna az elalattással. Ez a kérdés ma már olyan stádiumba jutott, hogy azt állandóan felszínre kell tartani. Sürgősen kell a kormányhoz fordulni és felvilágosítani az intéző köröket, hogy mennyire inkább érdeke a Sárospatak környékén fekvő községeknek, hogy Újhelyben és ne Sárospatakon legyen a járásbírósguk. Számítalan adat van, amely amellett bizonyít, hogy a járásbírósg Újhelyben maradjon. Ezeket az adatokat össze kell gyűjteni és memorandumba foglalva átnyújtani az igazságügyminiszternek és miniszterelnöknek. Ezért indítványozza, hogy az adatok összegyűjtésére és a memorandum megszerkesztésére egy szűkebbkörű bizottság küldessék ki, mely 6 héten belül tegyen jelentést munkájának eredményéről a képviselőtestületnek.

Adriányi Béla dr., Szöllősy Arthur, Rose József, Erényi Manó dr. és Kérészy Gyula pártolólóg szólottak dr. Gross indítványa mellett, csupán a bizottság munkásságára kiszabott határidőt sokalták az ügy sürgősségére való tekintettel.

A multból.

Dr. Buza Barna nincs egy véleményen dr. Gróssal abban a tekintetben, hogy ha 3 hónap mulva tesznek valamit ez ügyben, akkor sem lesz késő. Véleménye szerint ebben az ügyben már 8 évet késtek, amikor megengedték, hogy a járásbírósgot felállítsák Patakon. Valóságos jogtalanság, hogy 10 percnye Újhelytől új járásbírósgot állítsanak fel. És ezt könnyen elkerülheték volna ha idejében észre térnek az Újhelyiek. A szolgabírósg felállítása a megyétől és így nagy részben az újhelyi bizottsági tagoktól függött, ma azonban már az államtól függ a járásbírósg felállítása. Ha tehát valószínű valakit az újhelyiek azért, mert Patakon járásbírósg lesz, akkor első sorban önmagukat védőlják, mert ők az okai annak, hogy Újhelyt ilyen nagy veszteség éri. Nincs ellene a mozgalomnak, sőt kívánja azt, de azért keveset merít tőle, mert ösmeri az igazságügyi kormányzat alapelveit, hogy az igazságügyi beosztást lehetőleg alkalmazza a közigazgatási beosztással. Ez a város valóságos mostoha gyermeke a megyének. Örültes utópitkájával valóssággal megfojtotta a várost. A Karádi utat Patakra terelik és ezzel elveszik az egész Bodrogköz forgalmát Újhelytől. A Hegyaljai vasutra — mely a forgalmat Abaujgyerébe tereli — megszavaztak 50.000 korona hozzájárulást. A bodrogközi helyiérdekű vasutra, mely szintén Patakra terel minden forgalmat, 100.000 korona hozzájárulást szavaztak meg. De ezt az indítványát, melyet már 4 évvel ezelőtt adott be és a melyben a bereckii hid felépítését kéri, nem akarják tárgyalni. Véleménye azonban, hogy Újhely megérdemli ezt a sort, mert saját adófizetői szavazzák meg a város megrontására irányuló javaslatokat.

Határozat

Dr. Gross Dezső az elhangzott beszédek összegezése után fenntartja indítványát azzal a módosítással, hogy a bizottság 2 hét mulva tegyen jelentést munkája eredményéről a képviselőtestületnek.

A képviselőtestület egyhangulag elfogadta dr. Gross indítványát és a memorandum megszerkesztésére kiküldte Ambrózy Nándor, Haas Bertalan, Kinocsy Péter, dr. Kellner Soma, Székely Elek, Neuman Jenő, Reichard Lajos, Buza Barna, dr. Gross Dezső, dr. Roth József, Hericz Sándor és Jelenek Ádám képviselőtestületi tagokat.

A gyűlés d. u. 5 órakor ért véget.

Sátoraljaújhely látványossága!

Megnyilt az „ELITE“ fényképészeti és festészeti műterem.

Olcsó árak!

Sátoraljaújhely Petőfi-utca 14. (saját ház)

Művészi kivitel!

Lapunk 4 oldal,

Megmozdult a főispán.
Hihetetlen, de igaz!
Vége a betekintésnek.
Jaj, de dühös öméltsága.

Végre két hónapi betekintés után visszaküldte a főispán az ipartestületi iratokat a tanácshoz Csuda történt. Immár nem tekint be többé. Ellenben hozott határozatot. Keményet, mérgeset, rettentő igazságot.

Megállapította a főispán megfizetett igazsággal és tárgyilagossággal, hogy ki az oka az ipartestületi választás botránnyal elhuzódásának. No hát ki? Ugyan tessék kitalálni! De ne is törjük a fejüket, mert ezt ugyan soha ki nem találják. Inkább megmondjuk. Tetszik tudni, ki az oka mindennek? Buza Barna! Ő itt a főbűnös, ő huzta-halasztotta mostanáig a választást, ő miatta jutott csödbe az ipartestület, ő miatta sikkasztott Gáthy. No, de meg is bűnhődik mindezekért. Fegyelmet indít ellene öméltségre és — reszessk Európa! — felfüggeszti az iparbiztos állásától.

Borzasztó nagy igazságot tett a főispán ur. Ime, itt leközzöljük a nagy határozatot, egész terjedelmében, úgy ahogy a főispán ur méltóságos elméjéből megszületett. Olvassa el mindenki. És különösen kérjük a jogász urakat ügyvédek, bírákat, ne sajnálják a fáradságot, olvassák el az egészet. Soha még ilyen zavaros, értelmetlen zagyalékoket nem olvastak. Olvassák el, mert csak így leher fogalmuk arról, hogy mi mindenre képes Mecznér Gyula!

Jövő számunkban közölni fogjuk Buza Barna felelőszóit a jelen véghatározat ellen.

A főispán ur remekműve így szól:

Zempléncmegye főispánjától.

ad 418 szám
főisp. 1910.

Tárgy: Farkas Andor Sátorajajhely városi árvászkői ülnök h. polgármester és dr. Buza Barna iparhatósági biztos ellen elrendelt fegyelmi eljárás

Véghatározat.

1. Farkas Andor városi árvászkői ülnök ellen.
2. Dr. Buza Barna sátorajajhelyi lakos, Sátorajajhely városi iparhatósági biztos ellen az 1886. évi XXII. t. c. 91. §-a alapján az ugyanezen törvény 90. §-a pontjában írt közbiztonsági köztisztviselők részére megfizetésére és a fegyelmi eljárást ezen elrendelt fegyelmi eljárás alapján.
3. Sátorajajhely r. t. városi polgármesterének a vizsgálat foganatosítása s további törvényszerű eljárás végett az összes iratok kapcsán kiadom.
4. Dr. Buza Barna iparhatósági biztos és
5. Farkas Andor városi árvászkői ülnöknek térítvével kézzelbítettai rendem azzal, hogy jelen vég-

határozatom ellen az 1886. évi XXII. t. c. 91. §-ának végpontja, illetőleg az 1901. évi XX. t. c. §-a értelmében 15 nap alatt a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszter urhoz címzendő, de hozzám benyújtandó felelőszókat kell bejelenteni.

Indokok:

A kereskedelmi miniszter ur a sátorajajhelyi ált. ipartestület 1907. évi március havában tartott elnökválasztó közgyűlését, illetve az elnök és elöljáróság választását 1909. december 28-án 89088/909 szám alatt kelt rendeletével megsemmisítette; ezen miniszteri leirat Sátorajajhely város tanács tanácsához — mint elsőfokú iparhatósághoz — folyó évi január hó 19-én küldött le. E határozatot a város tanácsa január 24-én tartott tanácsülésében az ipartestület elöljáróságának kézzelbítettai rendelte, az iratokat pedig Farkas Andor árvászkői ülnöknek további eljárás végett kiadta, ki azokat 1910. január 26-án vette át.

Farkas Andor városi árvászkői ülnök ahelyett, hogy ezen miniszteri intézkedésnek végrehajtásaként az ipartestületi közgyűlés összehívására és a tisztújítás megojtására intézkedett volna, az iratokat magánál tartotta; majd március hó 16-án — tehát 49 nap múltán — a tanácsnak azzal terjesztette vissza, hogy miután a 3 év letelt s az ipartestület elöljáróságának a tisztújítás iránt május hóban ugyis intézkednie kell, a további intézkedéseket szüntesse be.

Nyilvánvaló, hogy Farkas Andor árvászkői ülnök hivatalos kötelességét megsértve, a miniszteri rendelet végrehajtása körül hanyagult járt el; ezen hanyagságát még azzal is tetézte, hogy a tanácshoz tett jelentését nem vitte tanácsülésre, hanem annak mellőzésével azt ülésén kívül megszüntető határozattal maga intézte el; mi által hivatali kötelességét még nagyobb mértékben sértette.

Farkas Andor igazoló jelentésében azzal kíván védekezni, hogy telefonon ismételten kívánt Buza Barnával mint iparhatósági biztosal a gyűlés kitűzése és megtartása végett érintkezni, de 3-szor vagy 4-szer Buza Barna segélytel azt a választ kapta, hogy dr. Buza Barna Budapesten van.

Mint hogy pedig az ipartestületi szabályok szerint a közgyűlés legkésőbb március hóig úgy is megtartandó, megbiztatását tárgyalatlannak és a közgyűlés összehívását feleslegesnek tartotta s emiatt a tanácsnak az iratokat már február hó közepén vissza akarta mutatni, véleményét azonban az iparhatósági biztosal mégis szükségesnek tartván közölni, miután ez az ő hivatalában megjelent s az ő véleményét helyeselte az iratokat a tanácshoz így, illetve ekkor terjesztette vissza.

Ezen védelmet azonban elfogadni nem lehet. Mert a tanácsot nyert megbiztatás, illetve a miniszteri rendelet végrehajtása feltétlen volt; a közgyűlés kitűzése az elöljáróság (1884. XVII. 132. Alapszab. 4. §) illetve az elnök hatásköre, az iparhatósági biztos pedig a közgyűlésre csupán meghívandó, hol közbiztonsági és a megjelenés és általában törvény és alapszabályszerű határozathozatal és működés ellenőrzése. (1884. XVII. 139. §)

"Alkalmas idő."

Igy eltekintve a telefonon való kérdésközléstől s annak egyelőre való megállapításától, hogy Buza Barna az egész idő alatt csakugyan folytonosan Budapesten volt-e s a gyűlésen megjelent-e? Farkas Andor súlyos kötelességmulasztást követett el, mert mulasztása által nemcsak hivatalos kötelességét szegte meg, hanem egyszerűen elmulasztotta az alkalmas időt is az ipartestületi közgyűlés megtartására és megakadályozta a további törvényszerű eljárás lehetőségét. Mert, bár igaz az, hogy egymásután két választó közgyűlést is kellett volna megtartani, de a törvényszerűség szempontjából épen erre volt szükség a vá-

gett, hogy az alapszabályok 4. §-a szerint az új 3 éves ciklusra a választó közgyűlést a már törvényesen megválasztott elnök, illetőleg elöljáróság hívhatta össze és tartsa meg.

Rágalmak.

Legkevésbé fogadható pedig elmentségül az, hogy Buza Barna Farkas Andor véleményét helyeselte, mert egyrésztől így jelentése szerint ő közgyűlést tartani szükségesnek nem is tartotta, másrészt pedig a miniszteri rendelet folytán s a tanács határozott utasítása után a Buza Barna véleményének kikérésére egyáltalán szükség nem is volt. A Buza Barnával való összekötött keresése pedig ezt látszik bizonyítani, hogy a közgyűlés megtartásának elmulasztása épen a Buza Barnával történt megállapodás következménye, mely körülménye nézve lehetetlen fel nem ismeri azt, hogy Buza Barna véleményét nagyban és egészen nem az ipartestületi dolga, de a küszöbön volt képviselőválasztás s ebben az ő képviselőjelöltisége irányította és vezette, erre volt fektetve a főszűke s nem a közgyűlést meg vagy nem tartására, amint hogy az ipartestület ügyének vezetésében egyáltalán nagy szerepet játszott a pártpolitika amelynek legfőbb tényezője és intézője maga Buza Barna volt, ki mint képviselőjelölt s egyszerűen iparhatósági biztos magát meg nem oszt-hatta. Még nagyobb bevilágítást enged ez ügybe azon körülmény, hogy az ipartestületi elöljáróság ismételten kérte Buza Barnának ugyanezen okból iparhatósági biztosságról való felmentését, sőt maga Buza Barna is érdekeltelesen folytán kérte helyettesítést, továbbá betekintést enged a rendőrkapitány 21.910. elm. számú jelentésében megállapított azon tény, hogy az iparosok jelentékeny része a függetlenségi pártkörben szervezkedve, mint politikai párt, tömögben vonult fel az ipartestületi elnök által március 20-ára kitűzött ipartestületi közgyűlésre. kétségtelenül teszi továbbá azon tény, hogy ezen közgyűlést a tagok kello számba lett meg nem jelenése folytán megtartani nem lehetett s a törvény szerint 8-od napon belül április 3-ára kitűzött újabb közgyűlést az ipartestületi elöljáróság kényszerítve értezte magát elhalasztani s ennek a tanács által való tudomásul vételét kérni és pedig azért, mert a képviselőválasztás mozgalmak közben mindult politikai korteskedés, különösen az iparos elem közt felszínre került gyűlölködő viszálykodás és terrorizmus az ipartestület tagjai a közgyűlésen való részvételtől vissztartotta. (ásd az ipartestületi elöljáróság 1910. márc. 22. i. kiadványát s a 4175/910. sz. beadvány hirtetmény mellékletét.)

Amit ismét kétségtelenné tesz ugyancsak a rendőrkapitány f. évi április 6-án 1919 sz. alatt tett azon jelentése, hogy április hó 3-án délelőtt az ipartestületi elnök Móró Dániel vezetésére alatt hivatalomban előttem megjelent s ugyane tárgyban kérelmező tagjai után ugyanakkor a megye székházával szemben a nagytöredék előtt felsorposult s mintegy 50-60 főnyi, a függetlenségi párt-hoz tartozó csoport a megyeházából való távozásuk alkalmával gyalgó szavakkal inzultálta, aminek behatása alatt a küldöttség vezető elöljárósági tagok — mindaddig míg az utcán álló rendőr felhívására a tömeg el nem oszlott, távozni sem mertek.

Mindez nem következett volna be, ha Farkas Andor hivatalos kötelességéhez képest a közgyűlést mindjárt februárban hónap elejére kitűzte volna, amikor még az iparosok közt a béke nem volt felulva s ha a közgyűlést rendszeren megtartatik, az új választást már egy törvényesen megválasztott elnök és elöljáróság vezethette volna.

Rabalisztika.

De ellentétben van a Farkas Andor előadásával magának Buza Barnának az iratok közt fekvő 4207/910 számú, a városi tanácshoz intézett

azon panasz jelentése, melyben panaszolja, hogy a miniszter megsemmisítő határozata még a mai napig (t. i. márc. 29-éig) sincs az érdekelteknek kézbesítve és nagy élenkséggel sürgeti, hogy a határozatnak érvény szerzessék, mert „kétségbeesítő lenne, ha immár se törvénynek, se miniszteri jogerős határozatnak nem lenne semmi ereje s egy elöljáróság, a melynek választása még is van semmisítő, megtehette az, hogy a törvény világos rendelkezése ellenére elhalasztja a tisztújítást s bár mandátuma lejárt és bár előbbi választása is meg van semmisítve, mégis az ipartestület élén maradhasson”, kérve a tanácsot, hogy ne ölje ki az emberekből a törvénybe és hatóságokba vetett bizalmat az által, hogy ilyen nyílt törvénysértést mint illetékes hatóság elnök és lehetővé tesz.

Buza Barnának ebben kétségtelenül igaz van, csak hogy ezen nyílt törvénysértés előidézésében ő maga is részesnek látszik lenni, mert hogy neki a miniszteri rendeletről az ova tudomása volt és kellett, hogy legyen kitesztik a Farkas Andor igazoló jelentéséből s abból, hogy ő mikor aztán Farkas Andorral mégis közvetlen érintkezésbe jutott, ennek véleményét illetőleg azon eljárását, hogy a közgyűlést ki nem tűzte és meg nem tartotta, — helyeselte.

Ö vádol korteskedéssel

Még bővebben megfejtő a Farkas Andor és Buza Barna közt való összeczóléséről viszonyt azon körülmény, hogy Buza Barna érdekelt 4207/910 számú panasz jelentése március 29-én lett benyújtva, tehát már a Móró Dániel ipartestületi elnök által március 20-ára kitűzött és meg nem tarthatott közgyűlés után, ha tehát Farkas Andor azért nem tűzte ki a közgyűlést, mert már az ipartestületi elnök március 20-ára kitűzte, Buza Barna pedig a Farkas Andor véleményét helyeselte; Buza Barnának a miniszter megsemmisítő határozatáról már március 20-ika előtt tudnia kellett, különben sem képzelhette el, hogy ne tudta volna, mert mint iparhatósági biztos az ipartestület életében köztudomású sőt a legelőkeltebb és legtulnyomóbb befolyást követelte magának és mégis a március hó 20-iki közgyűlés ellen nem volt kifogás s a törvénysértéssel március 29-én csakis akkor állott már elő, mikor az ipartestületi elöljáróság az április 3-ára kitűzött második közgyűlést az ipartestület tagjai közt kétségtelenül fennforgott nagyművű ingerültséggel, viszály és terrorizmus okából meg nem tartandónak mondatja ki s hirdette meg és Buza Barnának mint képviselőjelöltnek az iparhatósági biztos állásától való felmentését is ismételten kérte.

Mindezek előtérbe állítják, hogy ezen ipartestületi közgyűlés körüli eljárásnál nem az ipartestület valódi célja és érdeke és a törvényesség, de a kortes szempont volt a döntő.

Következtetés

A fentebbiekből önként következik, hogy Buza Barna iparhatósági biztos ellen is — ki mint ilyen Sátorajajhelyi r. t. város tanácsa által lett e tisztviselésre kinevezve, — ezen minőségében tehát köztisztviselői funkciót teljesített s a köztisztviselőkkel vagly ez esetben a községi alkalmazottakkal egyenlő elbánás alá esik és szintén az 1886. évi XXII. t. c. hatálya alá tartozik, hivatalos kötelesség megszegése miatt a fegyelmi, eljárását el kellett rendelni. Mert a fentebb előterjesztettekhez vonatkozásban neki mint iparbiztosnak elsőhelyen kötelessége volt az ipartestület törvény- és alapszabályszerű működése felett örködni s a törvényszerűséget betartatni s különösen a közgyűlés összehívására és megtartására körül ellenőrizni és követelni, mire nézve neki a törvény és alapszabály 132. és 139. §-a a módot annyira megadja, hogy kívánóságára a közgyűlést kitűzni és megtartani muszáj ő pedig elnézte, elhanyagolta, hogy az ipartestület életében épen a tör-

vényszeti új alakulás betartassák s a fent érdekelt jelenségek szerint a főtekintet nem az ipartestület törvényeszerű működésére, hanem saját érdekében a politikai kortes szempontokra fektette.

Tekintve a felferült igazlakra, tekintve a Buza Barnának azokban való részesedésére, tekintettel az ipartestület előjáróságának ismételt azon kérelmére, mely szerint Buza Barnát az iparhatósági állástól személyes érdekeltége s az ipartestület kebelében a nélkülözhetetlen nyugalom és béke érdekében állásától elmozdítani kérte, miután az ipartörvény 126. §-a szerint az ipartestület célja: az iparosok közt a rendet és egyetértést fenntartani stb., a fentiekre tekintettel pedig ezen cél Buza Barna iparhatósági biztosi működésével elérhetőnek nem mutatkozik: öt egyszerűen iparhatósági biztosi állásáról is felfüggeszteni kellett.

Buza Barna iparhatósági biztosi állásában fizetést nem huz, ezért ez irányban határozni szükséges nem volt.

A véghatározat egyéb intézkedései a fegyelmi eljárásról szóló 1886. XXII. t.-cz. rendelkezésén alapulnak.

Sátoraljai hely, 1910. június 30.

Mecner Gyula,
főispán.

A villanygyár üzelmei. Rendezzünk bojkottot.

Megint a villanygyár. Ez a szeren csöten, már keletkezésében halálra-ítélte vállalat csak nem akar lekerülni a napirendről. Mintha csak örömei hajhászna, hogy foglalkozzanak vele. Pedig hát nem épen a legkellemebb oldalról szoktak bevilágítani a gyár belső életébe azok, akik foglalkoznak vele. Sőt épen ellenkezőleg. Mi ezáltal is arról a botrány állapotról kívánunk írni, melyly az a gyár — természetesen — ur öméltsége legmagasabb személyek fővédősége alatt — orránl fogva vezet a város vezetőségét, a végső-kig kinozza a közönséget.

Rége megirtuk már, hogy ez a gyár már születésének első percében magában hordta a biztos halált okozó bacillusokat és ezek már akkor sejtették rövid idő alatti kínos kimulását. Mi voltunk az első, akik ezt elmondottuk. Jó, hogy meg nem küvéztek érte. Azóta aztán bebizonyult, hogy a gyár nem életképes, mert helytelen alapokon indult és akkor a város által kívánták volna a gyár kátyuba jutott szerkezetét kivontatni. A városolt akartak újabb ezreket kiesikarni, melyekkel ideig-óráig még valahogy meghosszabbítják góthús, a kór által végsőkig emésztett életüket. Am ennek is nyomra jöttünk és a városolt kötni szándékol újabb — immár harmadik — szerződés füstbe ment. Nem sikerült a város csödbejutásával segíteni magukon. Azóta tart a csendes kimulás. A gyár nem tud kellőleg eleget tenni kötelezettségének. Nem tud kellőleg világitani. Utóbbi időkben például

hetek óta nem világitanak ki egész városnegyedeket. A legnagyobb sötétség uralkodik néha hetekig Ujhelyben az egész városban. De azért megtorló lépésekre egyetlen-egyszer sem határozta el magát egyetlen hatóság sem. A rendőrkapitány még csak meg-megteszi jelentéseit, melyben valóságos balmaznak kapték a közvilágításnak, de a tanács, a mely oly kitünően ért a jégeladásokhoz, tehetetlen. Tehetetlen egyrészt, mert a villanygyárral kötött szerződésekben valósággal guzsba kötötték a város kezét, — de tehetetlen azért is, mert a főispán ur lévén elnöke a halkoldói vállalatnak, — nem meri kevés erejét sem latba vetni a város érdekeiért.

Most újból fekszik a tanács előtt két hivatalos jelentés is arról a botrányos állapotokról, amely városunkban a közvilágítás terén uralkodik. A rendőrkapitány terjesztette elő mindkettőt. A rövidebb — melyet a reudes havi jelentésében terjesztett elő a kapitány — így szól:

„Jelentem végül, hogy az utcai közvilágítás kezelése körül, eddig szinte példátlan hanyagság tapasztalható. Ugyanis nem csak egyes utcákon, hanem egész város részeken napokig sötét hetekig egyetlen lámpa sem ég, a mi, — tekintve azt, hogy az egész világítás is gyarló és elégtelen — a személy és vagyonbiztonságra hátrányos. Erről egyébként egyidejűleg külön jelentést tettem.“

Es a tanács, a büles tanács, amely valósággal kéjeleg a jégügyek intézésében, a polgármester ur, aki saját testével felel a tisztviselőt és hajladó ezért aktákat letagadni a képviselőtestület színe előtt, azonban ezáltal sem fognak semmit sem tenni. A villanygyárnak nagy protekciója van a tanácsnál. Maga a főispán áll az élén a gyárnak és ez elég arra, hogy a tanács törje, hogy a város fiúireiből állítsa helyre a gyár nagyon is félrebillent mérlegét.

De nemcsak a várossal, hanem magával a nagyközönséggel sem bínik el különbül a kiváló vállalat. Napokig nem égne utcákon privát helyeken a lámpák, sőt — ahol erőfejlesztésre használják a villanyáramot — néha majdnem félnapokon át nem lehet dolgozni és ezáltal a gyárral összeköttetésben álló iparosok tetemes károkat szenvednek.

Hát mi értjük nagyon, hogy a leg-egyszerűbb módja egy hibásan indult és kezelt vállalat megbillent mérlegét helyreállítani, ha nem nyújt sem a vele szerződéses viszonyban levő városnak sem a magánfeleknek semmit, de azért a pénzt, azt szigorúan bevasalja mindegyiken.

De ha a város már túrni is hajlandó ezt a hallatlan anomáliát, ha a főispántól való félelmében a tanács nem is meri megvédeni a város érdekeit — a közönségnek kell a talpára állani és megvédeni a saját érdekeit. *Bojkottot kell rendezni a villanygyár ellen és szövetkezni egy nással egy más — ha nem is ennyire praktikus — világitószer bevezetésére, akkor aztán majd minden más-*

képen lesz. De amig a város tanácsa sem, a közönség sem határozza el magát a megtorló lépésre, addig eredményt elérni nem fogunk és a villanygyár csak továbbra is kinozni fogja a közönséget a főispán ur fővédősége alatt.

HIREK.

Tíz éves találkozás.

Tíz éves találkozásra gyűltek össze Péter-Pál napján a sátoraljai helyi főgymnasiumban 1900-ban érettségét tett ifjak. Meglett, az élet nehéz küzdelmeiben immár kipróbált férfiak jöttek össze, hogy fiatal évek kellemes emlékeit — habár rövid idő is — visszavártszólják. Az egykori ábrándoknak immár vége. Azokat a szép álmokat, miket a fiatalos ábrándozás élénk színekkel festett eléjük még néhány évvel ezelőtt, szertembolta az élet, az rögös küzdelem, amely oly sokszor vetődik elébe a legnemesebb ambícióknak a legértékesebb hevíleteknek is.

De mintha egy napra elsimultak volna az élet okozta gondok, mintha egy időre elszibbadtak volna a reális élet iránti érzékek, újra együtt láttuk a régi fiataiságot a maga bohó, gond nélkülű együttesében, an int visszavártszólják a szép fiatalok emlékeket.

29-én reggel kezdődött az ünnepe, melyet a főgymnasium templomában hallgattak a volt osztálytársak, azután Nyilasy Károly főgymnasiumi igazgatónál tisztelegtek.

D. e. 10 órák a temetőbe mentek a volt osztálytársak, hogy a kegyelet adóját lerójják elhunyt tanáraik iránt. Az első koszort a Hám Sándor dr. sírjára tették le, ahol dr. *Bettelheim* Jakab mondott könnyekig megindító beszédet, méltatva a tudós tanár hervadhatatlan érdemeit. Vandruska Antal sírjánál *Görgey* László dr., Bauer Lénárd sírjánál *Zoldi* Nándor mondott meghatóan szép beszédeket.

Délben a „Vadászkürt“ ben társasébd volt. Itt már megjelent *Visegradi* és *Kussera* tanárok kíséretében egyedül itt maradt tanárunk, *Hadady* Géza is. Es e ttől a perctől kezdve, mintha újra az iskolában lettek volna, minden szeretete, minden figyelmé a volt osztálytársaknak, a nagyműveltségű, kedves, szertetreméltó modoru tavár felő

irányult. Előkerültek a régi diák-kori emlékek és rajongó lelkesedéssel gondoltak vissza, a feledhetlenül szép napokra.

Az első emléket *Hadady* Géza elevenítette fel, aki a régi szeretettel, a régi jószággal szólt volt tanítványaihoz és adott örömeinek kifejezést afőltöt, hogy az a fáradságos munka, amit tanártársaival éveken át lelkiismeretlel végzett, nem veszett kárba.

A meghatóan szép, atyai intelmekkel fűszerezett beszédet nyomon követték a találkozásra egybegyűltek feiközöntől. Beszéltek: dr. *Markovics* Manó, dr. *Lakatos* Dezső, dr. *Polgár* Ernő, dr. *Bettelheim* Jakab és dr. *Burger* Dezső.

A volt osztálytársak a társasébd után kivonultak a *Torzsásra* és a késő éjjeli órákig a legkedélyesebb hangulatban töltötték együtt az időt és elhatározták, hogy 10 év múlva újból összejönnek.

— **Halálozás.** *Mester* István árvaszéki ölnök f. hó 5 én 53 éves korában hosszas szenvedés után elhunyt. Temetés ma d. u. 5 órák volt óriási részvét mellett.

— **Városi közgyűlés.** Sátoraljai hely r. t. város képviselőtestülete f. hó 8-án, pénteken d. u. 4 órák rendkívüli közgyűlést tart, melyen a *Gáthy* Géza halálával megüresedett közigazgatási gyakorokni állást fogják betölteni.

— **Hegyközségi közgyűlés.** *Kincsesy* Péter hegyközségi elnök a hegyközség tagjai f. hó 9-én szombaton d. u. 4 órára a vármegye-házában rendkívüli közgyűlést hívta meg, melyen előterjesztést fog tenni a jun. 27-iki elemi csapás folytán beállott súlyos gazdasági helyzetéről.

— **Ejjegyzés.** Vasutics J. főnyképező eljegyezte *Jakubcsó* Erzsikét Helyben.

— **Göndör Aurél Ujhelyben.** Nem mindennapi művészeti eseményben van most része Ujhelynek. *Göndör* Aurél az országos híri kupléénekes egy minden tekintetben művészi nivón álló társulattal előadásokat tart a „Pannónia“ kávéházban. *Göndör* Aurél művészi egyénisége egymaga elég arra, hogy egy kellemes estében legyen része a közönségnek, de ott látnak társulatában más kiváló erőket is. *G. Károly* Piroksa, szintén ritka élvezetben részesíti a közönséget *Bárdi* Biri szanzonekesével. Jeles tagjai a társulatnak még *Gerely* Nusi táncosnő és *Arányi* Vilmos kabaréénekes is. A zongoránál *Vajdics* Gábor ül.

A szerkesztésért felelős:

A SZERKESZTŐSÉG.

Kiadótulajdonos:

LANDESMANN MIKSA

BORSZÉKI

az ásványvizek kiralya, angol kór és vérszegénység ellen páratlan gyógyszer. Mint üdítő és hisztó ital a legelső minden vizek között.

Főraktár Sátoraljai helyen:

WILKOVSZKY és TÓTH cégénel.

BRZORÁD REZSÓ

ajánlja szénsavval telített

sáropataki

kiskúti forrásvizét

Egészséges, kellemes üdítő ital
magában, borral vagy gyümölcs-szórppelel

Oleó ár.

Kapható 1 lit. és 1 1/2 lit. palackokban
Sátoraljai helyen: *Behyna* Testvérek, *Bilánovits* P. és *Tarsa* és *Gyarmathy* Béla urak üzletében.

Védjegy: „Horgony“

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

egy régióknak bizonyított háiszer, mely már sok év óta legjobb bedörzsolésnek bizonyított körvénnyel, oszunnál és meghűléséknél.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárlások óvatossá legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjegyével és a *Richter* cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K-80, K 1.40 és K 2.- és ügyszólván minden gyógyszerboltban kapható. — Főraktár: *Török József* gyógyszerész, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerüzára az „Arany országház“, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

SCHEMBER C. ÉS FIAI

cs. és kir. udvari hidmérleg- és gépgyár
BUDAPEST, VI. ker., Váci-körút 59.

Ajánlja legjobb minőségű
egyensúly-, tizedes-, tolösuly
stb. rendszerű és mindenféle

gazdasági
mérlegeit

Kimerítő árjegyzékkel
készséggel szolgál.

Sárospataki Zsolnay-féle Ágyagipar Részvénytársaság

ajánlja

kézi és gépi téglá,
tüszálló (chamotte) téglá,
konyha és paaló téglá,
alagcső,
hődfarku cserép gyártmányait
és különösen legújabb mintájú
hornyolt cserpeit

melyek teljesen víz- és fagyálló, egy négyzetméterre 14
darab szükséges.

Kívánatra mintával készséggel szolgálunk.

Sürgöncim: *Téglagyár Sárospatak*

1625/1910. v. szám.

Árverés hirdmény.

A sátoraljaujhelyi kir. járásbíróság
1910. V. 1070/2. sz. kiküldő végzése
Markovics Miksa 181 kor. 50 fillér
házbérlővetelésének és járulékaiknak
behajtása végett 1910. évi július hó
15-én délelőtt 11 órakor Satoraljaujhelyben
Kazinczy utca 11. szám alatt a Wein-
berger & Klein cég volt nyomdái
helyiségében elárverem azon 2615
kor. 60 fillérre becsült ingókat, me-
lyeket a sátoraljaujhelyi kir. járásbí-
róság 910 Sp. III. 415/3. sz. végre-
sítését rendelő végzése folytán a
910 V. 1070/2. sz. vjhajtási jkvben
1-5 tétel alatt lefoglaltam u. m. két
nyomdaigépet, betűszekrényt betük-
kel stb.

Sátoraljaujhely, 1910. jun. 29-án.

Rosner Imre, bír. végrehajtó

Eladó

a Jókai-utca 45. szám alatt két
ház, az egyikben öt egy szobás
lakás van, a másikban 3 lakás,
melyben az első 2 szobás. Gyö-
nyörű nagy kerttel. Új épület.

Egy holdnál kisebb

szőlő

borházzal és felszereléssel
eladó.

Cím a kiadóhivatalban.

SALGÓTARJANI

Köszénbánya Részvénytársulat
széntermékei (szobafűtésre és ipari célokra)

KLÁR és NEUMAN cégnél

Sátoraljaujhely

rendelhetők meg. Ugyanott legjobb minőségű apró és
durva szemű kétszer mosott kovács szén és kokszt
valamint porosz briket kapható.

Superfosfát-mútrágya.

Káli-só.

Zongoraterem
és kikölcsönző intézet.

Új és használt.

Zongorák és Pianinok

legmértékeltbb áron
egy cserébe, mint részletfize-
tésre kapható, ugyszintén ál-
landó hangolás és javításra elő-
jegyzések eszközölhetők.

UDVARDI SZANISZLÓNÁL
Sátoraljaujhelyben.

Dr. HALÁSZ

miskolci szakorvos

„SANITOL“

Száj és fogapoló szereit.

minden eddig létezőnél tökéletesebb
és megbízhatóbb szerek,

melyek a legújabb megállapított
tudományos és klinikai vizsgálatok
alapján egyedül sikeres és helyesnek
talált alapelvek szerint készülnek.
Használati utasítás szerint eljárva, a
fogakat megvédik a romlástól, Vég-
telen kellemes szájíz, Ideálisau tisztá-
zás és fogak.

Megfizethetetlen előnyük,

hogy rendszeres használat mellett
megvéd a heveny fertőző betegségektől
(vörheny, kanyaró, torokgyík
stb.) és azért gyermekek részére már
ez okból is különösen áldásos a
használatuk. Ideális szép és jó fog-
kefék. Kaphatók használati utasí-
tással.

HRABÉCZY KÁLMÁN

gyógypára és illatszert üzletében
Sátoraljaujhelyben.

Nagy üveg számviz 2 korona, kis
üveg 1 korona 20 fillér. Fogpor 1
korona. Fogkefe 1 korona 40 fillér.

Közelí kiránduló hely az

Erzsébet
kerthelyisége

közvetlen a nagy állomás
mellett. — Kitünő meleg és
hideg ételek, saját termésű
borok, kőbányi sör. — Pon-
tos kiszolgálás, szolid árak.

Hetenként kétszer zene.

Jó karban levő

zongorát

megvételre keresnek.

Cím a kiadóhivatalban.

Eladó

egy divány és 4 drb. támlásszék

Cím a kiadóhivatalban.

Értesítés.

Van szerencsém a nagy-
érdemű közönség szives tu-
domására adni, hogy

lakatos
műhelyemet

Vekerle-tér, Vörös ökör udvarába helyeztem át.

Elvállalok épület lakatos munkákat, tömeges cikkek
gyártását, szivattyus kutak javítását és ujonnan szerez-
lést. Villany világítás és telefon szerelést és ezeknek
javítását pontosan eszközölöm.

Műhelyemet berendeztem Autogén hegesztésre
Törött géprészeket, hibás öntéseket, kazán és gőzhen-
ger repedést, motor alkatrészeket, vasgerendákat, öntött
vasat, kovácsolt vasat, acélt és minden fémet műhelyemben
és vidéken gyorsan hegeszték.

Magam a n. é. közönség b. pártfogásába ajánlva, maradtam

kiváló tisztelettel

Vályi Bertalan,
lakatos mester.

Az „Acetylén“ világi-
tás sátoraljaujhelyi
együli képiselete.